
P r i k a z i i o s v r t i

Zanimljiva i jedinstvena knjiga

Fabijan VERAJA, *Na tragovima svetosti*, Crkva u svijetu, Split, 2006., 112 stranica.

U izdanju Crkve u svijetu upravo je izašla knjiga dra Fabijana Veraje *Na tragovima svetosti*. To je vrlo zanimljiva i jedinstvena knjiga, koju se isplati pročitati.

Zašto je zanimljiva? Zbog svoga sadržaja koji govori o razlozima i kanonskoj proceduri proglašenja nekog čovjeka blaženim ili svetim. A zašto je jedinstvena? Zbog načina na koji je napisana i obrade svoga gradiva. Njezin književni rod (ili kako se to učeno kaže žanr) nije lako odrediti, djelo je originalno. Nije traktat o svetosti niti je autobiografija, kako naglasuje i sam pisac. Knjiga je zgodan spoj ideja, činjenica i auktorovih osobnih sjećanja.

Već sâm naslov mnogo govori: *Na tragovima svetosti*. Dakle, nije riječ o samoj svetosti, već o tragovima po kojima je možemo prepoznati, ocijeniti i vrjednovati. Trag je lovački izraz koji dobro ukazuje na metodu istraživanja nečijeg svetog života. Nitko se ne rađa kao svetac (osim od iskona privilegirane Majke i Sina), svecem se postaje tek poslije krštenja u dugoj i napornoj borbi za vjeru i ćudoređe. U naslovljenom traganju sudjelovao je i naš pisac. Zbog toga ova traganja imaju i autobiografski kolorit.

Izvor svetosti je tri puta sveti Bog, njegov Sin kao bogočovjek te Duh Sveti, koji nosi naslov Posvetitelja. Po svom božanskom poslanju, kako ističe auktor, odgojiteljica svetosti i svetaca jest Kristova Crkva, *Mater et Magistra, sancta et sanctificans*. Nositelji i uzori svetosti na zemlji jesu njezini najbolji sinovi i kćeri – sveci, tj. svjedoci-mučenici (*martyres*) i vjerni navjestitelji Evandjelja

(*confessores*). Modeli sveta života su od Crkve proglašeni i za primjer svim vjernicima postavljeni blaženici i sveci.

Veraja nam također iznosi i povijest kanonskog tijela, što ga je Crkva ustanovila da prepozna, prati i istražuje tragove koje su nam ostavili sveti ljudi Bogu na slavu, nama na primjer. Ustanova se zove *Congregatio de causis sanctorum* (Zbor za kauze svetaca), čiji je član Veraja bio tijekom 32 godine svog života. Zanimljiv je i piščev prikaz stručnog i teološkog nazivlja kojim se ta Kongregacija služi u svom istraživačkom radu (str. 29-33). Ta je terminologija prokušana i posvećena dugom tradicijom i nije je uvijek lako prevesti na hrvatski.

Kongregacija obavlja svoj zadatak znanstvenim proučavanjem kandidatova života, njegovih krjeposti (koje moraju biti herojskog stupnja) i čudesa, dokazanih argumentima učenjaka i teologa. Procedura dokazivanja je dugotrajna i dvostupanjska (na razini mjesne i opće Crkve, tj. Rima). Redovito se odvija sakupljanjem dokaza (pisanih i očevidnih), njihovom valorizacijom (*relator kauze*), expertizom znanstvenjaka i teologa, pisanom pozicijom relatora, sudom biskupa i kardinala iz Kongregacije te konačnom odlukom pape. Njemu je jedinom pridržano svečano proglašenje kanonizacije.

Kao relator Kongregacije za kult svetaca naš je pisac obradio veći broj kauza kandidata raznih narodnosti, među njima čuvara pompejskog svetišta Bartola Longa i Danca Nielsa Stensena. Ovaj potonji svestrani učenjak, a skromni sluga Božji, osobito mu leži na srcu, kako mi je priznao i sam Veraja. Od naših hrvatskih kandidata posebno je studirao proces bl. Ivana Merza (o kojemu je napisao debelu poziciju) i svojega vjeroučitelja i mučenika don Rade Jerkovića, o kojemu je također ovih dana objavio posebnu knjigu (izdanu također od CUS-a) pod naslovom *Svećenik i žrtva*.

Msgr. Veraja bio je ne samo vrijedni službenik svoje Kongregacije već i njezin savjesni i studiozni reformator. Poučen praktičnim radom na kauzama, dobro je upoznao njezino ustrojstvo i metode rada, pa je predložio Svetoj Stolici pisani (i usmeni, samom papi Ivanu Pavlu II.) nacrt njezine reforme, formulirao nove norme i postupke u radu Kongregacije. Poslije njihovih prihvaćanja od strane stručnjaka i Svete Stolice obradio je i publicirao njihove komentare, kao znalac koji je sve vodio (odnosnu i ostalu bibliografiju čitatelj može naći na kraju knjige). U znak priznanja za stečene zasluge u radu i rečenom reformiranju Veraja je imenovan i za dotajnika svoje Kongregacije.

Naš se je pisac (rođen u Metkoviću 1923.) školovao u Metkoviću, Splitu, Đakovu i Rimu. U Metkoviću i Splitu imao je svete učitelje don Radu Jerkovića i don Grgu Bučića, uz mnoge druge vrijedne odgojitelje. Godine 1945., poslije uspostave partizanske vlasti, Veraja bježi prema Bleiburgu, ali ga Providnost svraća u smjeru Ljubljane i Italije (kamo je dospio partizanskom propusnicom, u čemu Veraja vidi prst Božji, jer bi u Bleiburgu bio likvidiran kao stotine tisuća ostalih Hrvata). Zbog slaba zdravlja ostaje u Rimu, gdje završava studij, doktorira u teologiji i magistrira u pravu. U Rimu je zaređen za svećenika i svoju mladu misu prikazuje u katakombama.

Poslije kraćih kapelanskih i katehetskih službi, zbog svoje doktorske disertacije pozvan je na rad u Kongregaciju za kauze svetaca (*sezione storica*), gdje ostaje do umirovljenja. Preko svojih prijatelja i znanaca (među njima je i glasoviti "pater špek" van Staaten) iz Rima pomaže Crkvi u Hrvatskoj, osobito svojoj rodnoj nadbiskupiji. Uz pomoć hrvatskih i stranih prijatelja osniva Hrvatski vjerski i znanstveni centar u Grottaferrati (Rim). Tu je više godina izdavao list *Novi život* te objavio hrvatski Misal i neke druge zbornike.

Sad nas je, evo, obogatio i svojim dragocjenim iskustvom "na tragovima svetaca".

Živan Bezić

Proslavljen dan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu proslavio je 18. siječnja 2007. svoj dan i osmu godinu uključenja u splitsku sveučilišnu zajednicu. U toj prigodi svečanim euharistijskim i akademskim slavljem predstavljen je rad fakulteta, nagrađeni su najbolji studenti i podijeljene su diplome diplomiranim teolozima i katehetama.

Splitsko-makarski nadbiskup i veliki kancelar Fakulteta dr. Marin Barišić predvodio je euharistijsko slavlje u kapeli Centralnoga bogoslovnog sjemeništa. Uz nadbiskupa Marina suslavili su dr. Željko Tolić, provincijal Franjevačke provincije

Presvetog Otkupitelja i vicekancelar KBF-a, dr. Marinko Vidović, dekan KBF-a, i brojni profesori. Nadbiskup se u propovijedi osvrnuo na jačanje laicizacije u suvremenom društvu, koja se pretvara u novi oblik relativizma i fundamentalizma, uz poruku da je uloga kršćanina približavanje Kristu koji u središte stavlja čovjeka.

Svečani akademski čin započeo je u velikoj dvorani Fakulteta pjevanjem himne *Lijepa naša domovino*. Program je vodio prodekan za znanost dr. Anđelko Domazet. Sve prisutne u dvorani na samom početku je pozdravio dekan Fakulteta dr. Marinko Vidović. Nakon njegovih prigodnih riječi dobrodošlice slijedili su pozdravni govori nadbiskupa dr. Marina Barišića, provincijala dr. Željka Tolića, dr. Igora Zanchija, prorektora Sveučilišta u Splitu, i Luke Brčića, diplomiranog teologa i dožupana Splitsko-dalmatinske županije. Dr. Zanchi je uputio poziv KBF-u da se uskoro krene s izvođenjem doktorskog studija.

Nakon pozdravnih govora uslijedilo je izvješće dekana KBF-a o radu Fakulteta tijekom ljetnog semestra šk. god. 2005./2006. i zimskog semestra 2006./2007. godine. Od navedenih djelatnosti izdvajamo sljedeće:

Učinjeni su popravci na nekim prostorijama Fakulteta i nabavljena je informatička oprema. Nakon provedenog razredbenog postupka u srpnju i rujnu 2006. u I. godinu studija na Fakultetu upisana su 42 studenta: 19 na diplomskom filozofsko-teološkom studiju i 23 na preddiplomskom teološko-katehetskom studiju. Među njima je 6 svećeničkih kandidata i 36 studenata laika.

Sveukupno na oba studija KBF-a upisano je 190 studenata: na filozofsko-teološkom studiju 122, a na teološko-katehetskom 68 studenata, od kojih su 35 dijecezanski bogoslovi, 17 franjevački bogoslovi, 5 redovnica, 51 laik i 82 laikinje.

Od 1. listopada 2006. dvojica profesora vanjskih suradnika KBF-a dr. Šimun Bilokapić i mr. Josip Dukić ušli su u postupak izbora u nastavna zvanja i postali su zaposlenici Fakulteta na neodređeno vrijeme.

Od 1. siječnja 2007., sukladno Zakonu o znanosti i visokom obrazovanju, zbog navršenih 65 godina stupili su u mirovinu profesori dr. Slavko Kovačić, dr. Božo Bulat i dr. Josip Čorić.

Tekuća akademska godina obilježena je usklađivanjem studijskih programa s Bolonjskim procesom. Nadalje, usvojeni su predloženi programi poslijediplomskog studija s naslovljenim specijalizacijama *Kršćanstvo i suvremena kultura* i *Povijest teologije i kršćanskih institucija*. Nakon što se programi prevedu na engleski jezik bit će upućeni na provjeru Kongregaciji za katolički odgoj,

Senatu Sveučilišta u Splitu te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Dana 7. travnja 2006. organiziran je jednodnevni međunarodni znanstveni skup u povodu 40. obljetnice osnutka časopisa *Crkve u svijetu*. Skup je popraćen prigodnom izložbom dosadašnjih izdanja *Crkve u svijetu*, koju je pripremio prof. dr. sc. Ante Mateljan.

Fakultet je od 26. do 28. listopada 2006. upriličio međunarodni teološki simpozij na temu *Objava, objave i ukazanja*. Na simpoziju su nastupila petorica nastavnika KBF-a.

Tijekom proteklog razdoblja nastavnici KBF-a sudjelovali su sa svojim izlaganjima na nekoliko znanstvenih simpozija: u Zagrebu od 24. do 26. siječnja 2006. na 45. teološko-pastoralnom tjednu, u Đakovu od 19. do 20. travnja 2006. na međunarodnom simpoziju profesora teologije, te u Cresu od 25. do 27. rujna 2006. na međunarodnom interdisciplinarnom znanstvenom skupu *Dani Frane Petrića*. Dio profesora sudjelovao je na nekoliko skupova izvan Hrvatske.

Nastavnici s KBF-a uključeni su u rad raznih vijeća i tijela na lokalnoj i nacionalnoj razini. Nastavnik KBF-a dr. Ivica Žižić predaje i na Papinskom liturgijskom institutu Papinskog sveučilišta Sv. Anselmo u Rimu.

Tijekom proteklog razdoblja nastavnici Fakulteta objavili su osam knjiga i jedan zbornik, dok su četiri knjige u pripremi za tisak. Također, nastavnici su u domaćim i stranim časopisima i zbornicima objavili 114 radova, od toga 64 znanstvena rada te 50 popularno pisanih stručnih članaka, recenzija, prikaza, osvrti i književnih radova.

Katolički bogoslovni fakultet je tijekom protekle akademske godine izdao po četiri broja časopisa *Crkva u svijetu* i *Služba Božja*, dok su studenti Fakulteta izdali drugi po redu broj časopisa *Odras*.

Nagrađeni studenti KBF-a su Ivan Macut, apsolvant filozofsko-teološkog studija, koji je položio sve predmete studija s prosjekom ocjena - 4,27.

Drugu nagradu dobile su Gina Šparada i Vesna Grgurević, studentice druge godine filozofsko-teološkog studija, koje su u protekloj akademskoj godini imale najbolji prosjek ocjena - 5,00.

Treća nagrada dodijeljena je Stjepanu Staniću, studentu IV. godine filozofsko-teološkog studija, za najbolji seminarski rad u protekloj godini, ocijenjen ocjenom izvrstan. Rad je naslovljen *Trinaesti učenik* a pisan je kod doc. dr. sc. Ante Vučkovića.

U razdoblju od 15. siječnja 2006. do 18. siječnja 2007. godine na obadva studijska smjera KBF-a diplomiralo je 26 studenata. Studenti koji su završili Filozofsko-teološki studij i stekli naziv diplomirani teolog su: Silvana Burilović, Ana Lemo, Marko Domazet-Lošo, Hrvoje Dragun, Robert Jozipović, Ante Matulić, Mario Mihanović, Višnja Milanović, Kristian Stipanović, Marina Žanić-Marinović, Danijela Gaurina Marunica, Ante Bilandžić, Josipa Bosnić, Ivan Uzun, Albert Valenta, Silvijo Norac-Kljajo, Ivan Macut, Ivna Čevra.

Studenti koji su završili Teološko-katehetski studij i stekli naziv diplomiranog katehete – profesora vjeronauka su: Mirjana Mešin, Gloryan Grabner, Marijana Jasna Marasović, Julija Mladinov, Žana Omrčen, Svjetlana Brešković, Mirko Mamut, Ivana Pešo.

Tijekom sv. mise i svečanog akademskog čina pjevao je zbor bogoslova i muški komorni zbor Fakulteta pod ravnanjem mo. Šime Marovića uz glazbenu pratnju bogoslova Ivana Urlića.

Nakon akademskog čina uslijedio je domjenak za studente, nastavnike, diplomante i njihove goste.

Josip Dukić